

ادبیات عمومی و خبری

هفته‌لق سیاسی، ادبی و علمی غزته‌در .

جلد : ۱

سنه : ۱ ۱۲ ربیع الاول ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۲۴ کانون اول ۱۳۳۲ نومرو ۱۰

قادیلر مرز و حریت

« بجران اجتماعیمز » عنوانله جمماً کوچک، لکن احتوا ایتدیکی مواد نقطه نظرندن زیاده‌سیله مهم و مفید بر اثر انتشار ایتدی . بو رساله‌نک پیش نظر مناقشه‌یه قویدینی مسألدن بر قاجی بوندن بر قاج گون اول [اقدام] ک باش مقاله‌لرنده تحلیل ایدلش ایدی . کتابچه‌نک اک دوشوندریجی مباحثندن بری ده حریت نسویه‌یه تعلق ایدیور . بو فصل بر طاقم یکی - بلکه اکثریتک هنوز آکله‌یه‌میه‌جی - عمده‌لری محتویدر . مسئله زیاده‌سیله اهمیتلی و طوغریدن طوغری‌یه حیاته متعلق اولدینی ایچون شمذیلک آنی بالالترام مؤاخذه و تجمیل ایتیوب یالکز اجمال ایده‌جکیز .

مؤلف نجیب قادیلرک مدنی و اجتماعی روللرینی قید و تثبیت ایدیور : « هر شیئک بر عنصر متمدن اولقی خصلت و استعدادینی حائز بولمنسه نظراً ، قادیلرکده اهمیت فوق‌العاده‌ینی حائز بر عنصر متمدن اولدقلرینه هیچ بر صورتله اعتراض ایدیله‌مز . اوت ! قادین ، آله بر عنصر در . بونک مدنیتده بر موقع مخصوصی وارددر . بر قافله دیورکه قادین وظیفه تمدینه‌سنی ایفا ایده‌بیلیمک ایچون خریته محتاجدر . بو حریتی ویرلم ، اوده دینی ایفا ایتسون . محرر حکیم بو فکری بکنمیور . حتی قادیلر طرفندن وقوعبولان تسأل حریتی انحطاط اجتماعیمزک اک مهلاک تجلیاتندن بری عدایدیور . اولاً تستردن قور تولقی ؛ ثانیاً احراز سرآزادکی ایله غرب قادیلرکی یاشامق ؛ ثالثاً صورت متادیه‌ده آرکک ایله مناسباتده بولونمق جمله‌لریله قابل خلاصه اولان مطالبدن ، مؤلف حضرتلرینک قیدنجه شو نتیجه‌لر چیقمشدر : ۱ -) زوجنه‌نک ، زوجک صفت آمریتنی ؛ ۲ -) غیر متأهالرکده ابونک صفت وصایتلرینی طایماملری . بوافکاره ، بر طاقم رجالکده طرفدار اولدقلرینی مصنف قید ایدیور و دیورکه : « بویله بر ذهنیته فریفته اولان آرککار ، غایه‌یجه اتخاذ ایتدکاری غرب مدنیتک ، هیئت اجتماعی غریبه‌ده قادیلرک حائز اولدقلری فائزیت موقعیه ایله حریت مطلقه‌دن متولد اولدیغنه قانع بولونیورلر . » بو قناعت رساله‌ده قطعیتله رد ایدیلیور : « اکر - پیوریلیور -

ادبیات علمی

ادوار قدیمه «ای» اصلاً جاهل دیمک دکلدی . بر آدم اوقومق ، یازمق بیلیمه مکه برابر پک متحیر ، پک تجربه دیدی ، حتی ، کله یی اسراف ایتیورز - پک عالم وبلکه ده علامه اوله بیلیدی . شعبات معرفت اسکی زمانلرده - فنا - اداره ایدیلوردی . عرفان ، فنی تحلیلاته هنوز مظهر اوله مامشدی . بناء علیه ادبیات و فنیات کلیشی کوزل کیدیوردی . بونکه برابر کرک ادبیاتده ، کرک فنیاتده ، اعصار سالفه ده ، پک دکرلی ذوات ظهور ایدیوردی . شوقدر وارکه اون آلتنجی قرن عیسوینک اوائله طوغری هر شعبه معرفت ، حتی ادبیات تحلیل ایدلی ؛ محتوی اوله قلمری موادک هر بری دساتیره ارجاع اولونعق ایسته ندی . بوکا بناء درکه ، بوکون ، روماتیق فنون اوله ماز . «بوفون» زمانده علم حیوانات روماتیق ویا ادبی ایدی . شمیدی ایسه بو اسلوب ایله حیواناته داتر اثر یازمق ممکن دکلدر . کذلک ادبیاتده ، صره سیله «قلاسیسیم» دن «روماتیزم» ه آندنده «ناتورالیزم» ه منقلب اولشدر . خلاصه ، ادبیات دساتیر و قوانینی ده علم اولق اوزره تدوین ایدلشدر . قرون سالفه ده فنون حربیه ووقوفی اولیان مستعد وقابلیتلی برذات پک بیوک برقوماندان اوله بیلیدی . تاریخ بونلرک امثالی ایله طولودر . حتی دیه بیلیرکه پک یاقین بر زمانه قدر همان بتون جهانگیرلر و سردارلر هپ کندی کندیلرینه یتشمه ایدیلر . فی الواقع اسکندر کبیر ارستطالیس کبی بر فیلسوف وحیدک شا کردی ایدی ؛ لکن ، بو بیوک عسکر ، فن عسکری یی هیچ بر استاددن تعلم و تدرس ایتمه مش ایدی .

فقط بوکون مکتب کورمه مش بر [هیندنبورغ] ویا بر [ژوفر] تصور اولنه ماز . بوکا قیاساً ، آرتق ، محضا کندی کسب وسعی ایله بر [دانتی] نک ، حتی بر [ژان ژاق روسو] نک یتشمی ممکن دکلدر . حکیمانک اک باشی بوزوغی اولان [نیچه] بیله علوم آلیه ده متبحر ، یونانیاتده استادلق منزلتی حائز ایدی . خلاصه ، عصر مزده آلایلی عالم و شاعر اوله ماز . ادعاهری تکرار ایدلم : بولوندیغمز شو ۱۹۱۷ سنه سی ایچنده علوم ادبیه یه ، ادبیات عمومییه واقف اولیان بر ادیبک ، حتی - ساده جه - بر شاعریک ؛ «قونسه رواطوار» دن کچمیان بر خواننده نک ؛ «آته لیه» لرده ، استاد حضورنده تعلم ایتمه مش ، ممارسه کورمه مش بر آرتیستک موفق اوله بیلمی پک ، پک ، پک مشکو کدر .

فنون بین المللدر ، ادبیات ایسه ، بین الملل اولماقلا برابر ، اصول وقواعد عمومییه اعتباریله هریرده برلشیور . کچن کون ، «عثمانیشر للوئید» رفیق مزده استاد موسیقی «لانکه» پک مختلف موسیقیلرک رنگ ملی وخصوصیلرینی اصلاً انکار ایتمامکه برابر دنیاده موسیقی - واحد - در دیوردی . محترم موسیقیشناسک بو فقره سنی تضمین ایدلم : مختلف ادبیات (لر) ک رنگ ملی وخصوصیلرینی اصلاً انکار ایتمامکه برابر دنیاده ادبیاتده - بر - در . یعنی بشریت معاصره جه قبول اولونمش ادبیاتک خطوط عمومییه سنک خارجه چیقیلیرسه میدانه قونه جق آثار بر آز صافدرونانه اولور .

کذلک ادبیاتکده - تعصر - [۱] ایتمی واجباتدندر . معاصرلرمزدن بر قاچی جالا خواجه سعدالدین افندییه رشک آور اوله جق بر اسلوب ایله منشورات ، باقییه نظیره اولغه لایق منظومات وجوده کتیریورلر . اگر بونلر منحصرأ بر تحفلق ، بر نظیره جیالک بر مقلد (Pasticheur) لک

دائرة سنده قالسه ایدی ، پک او درجه ضررلری اولمازدی . لکن ، مؤلفلری ، بیق آلتدن بر آز کولومه یه رک ادبیاتک اووادیده یازلش شیلردن بشقه بر درلوسی اوله میه جغنی ، ادبیات حاضره نك سفسطه دن بشقه بر صورتله تلقی ایدیله میه جگنی ادعا ایتکده درلر .

بر چوق ادبامز ، حتی مشاهیرمز ، هنوز rationnel ادبیاتک وجودینه قانع دکدرلر . یونلرک ایچنده پک کوزل آثار میدانه کتیرنلری واردر . جامکانلرده حفظ ایدیلن مرتبانلره ، چشم بلبللره ، بکقبوز بلورلرینه ، الماستراش اوانی نه ، چین طباقلرینه ، فغفور کاسه لره ، اینجه جک عجم سجاده لرینه شبیه اولان بو تراشیده ادبیات پک خوشدر ، پک لطیف و ظریف ، شیرین وزنکیندر ؛ لکن او قدردر !

ادبیات حاضره ضرری متکامل بر لسانه نقل ایده جک اولورسه ق مدعش بر انکسار خیاله اوغرارز ! بزم تورپولنش جمله لرضر ، نارین عباره لرضر اثنای نقل و ترجمه ده دوشدکدن صکره میدانده هیچ بر شیئی قالدیغنی کورورز . سقوط ، سقوط ، بیوک بر سقوط بو اسلوبی تسجئه ایدر . آهنگ الفاظ اورتهدن قالدقدن صکره بیوک بر فکری و معنوی آهنگسزک او قودیغمز فقرملره مستولی اولور .

فکر اعتباریله ادبیاتمز راجل وحتی مفلسدر . شناسی افندیدن بری ادبامز بزده قاچ فکر تولید ایتدیلر - حتی ، بر آز متواضع اوله لم - قاچ فکرک نشرینه همت بیوردیلر ؟ ادبیاتدن مقصد ، اول باول ، افکاردر . کلمات هر حالده درجه ثانیه ده قالیر . منظومه لر بیله ، لفظی برز - سپه کولا سیون - اولدقلری حالده یه فکره استناد ایتک مجبوریتنده درلر .

ادبیاتمز بر [آماتور] ادبیاتی ماهیتندن اوزا قلاشمیور . برادیجز ، بر مقصد تحتده دکل ، یاوقت کچیرمک ، یاخود ، بعضاً بر آز عزیزلک ایتک نیتیه آینه قلبی آلیور . آنک ایچوندکه ادبیاتمزده « فائته زی » اصلدر ، اوست طرفی فرعدر . ادبیات ، هنوز دیارمزده مسلك و صنعت اولامشدر . اولیاچلی مرحوم ، سیاحتنامه مشهورنده ، اصناف آلایلرینی تصویر ایدیور . هر طبقه ، هر صنف خلقدن اوزون اوزادی یه دمگذار اولیور . بو آلایک ایچنده ارباب قلمی آرادق ، آرادق بوله مدیغمز کبی زمان حاضرده ده بو تحریاته گیریشدک ، مع التأسف یه مقصد مزه نائل اوله مدق .

غریبدرکه ادبیات (بر) شعبه معرفت ، علوم و فنون ایسه (بر دیگر) شعبه عرفان تلقی ایدیلیور و هر ایکینک آره سنده بر نسبت و قرابت آرانمیور . بو ، طوغری دکدر ویا لکزمملکتمزده بویله تلقی ایدیلیور . ادبیات ، هر شیدن اول ، افکارک طرز توضیح و تثبیتی دیمکدر . پک یاقین زمانلره قدر بزده تاریخ بیله پک اوقدر ادبیات عد ایدلیوردی . بر صاحب قلممز میدانه «تهن» ک ویا « مق اوله » یک کلیاتی کبی بر سلسله نفائس قویسه آنک اعراب ادبیاتدن محلی اولیوزدی ده ، کهنه ، مبتذل بر طاقم موضوعلره دائر مستفعلن ، فاعلن یوننده بر شیلر دوزن بر ذات ادیبک فروه سنی لابس اولیوردی . بو ، بیوک بر حقسزلقدر .

ادبیات ، ظن ایتدی کمزدن دهاجدی ، دها مفید ، دها مضبوط ، دها عمومی ، دها شمولی لیدر . قلم معرکه سنده دها مجهز اوله مز آرزو اولنور .